

Tantárgy neve/kódja:	Pragmatika / BNY-DK-444	
Tárgyfelelős:	Doktori iskola vezető	
Tantárgy oktatója:	Surányi Balázs, PhD DSc, egyetemi tanár	
Kreditszám:	8 kredit	
Óratípus:	előadás	
A tantárgy céljának rövid ismertetése:	A kurzus bevezetést nyújt a nyelvi jelentés pragmatikai aspektusaiba. A hallgatók megismerik a pragmatika alapvető fogalmait, a pragmatika és a szemantika megkülönböztetésének megközelítéseit, a főbb pragmatikai jelenségeket és azok elemzési lehetőségeit.	
Elsajátítandó elméleti ismeretanyag:	A kurzus keretében tárgyalt főbb témák a következők: A pragmatikai jelentés alapfogalmai, a pragmatika és szemantika elhatárolásának megközelítései. A kétértelműségek fajtái. Deixis és referencia. Preszuppozíciók, implikatívurák. Információszerkezet. Beszédaktusok. Udvariasság és interkulturális pragmatika. Metafora.	
Elsajátítandó gyakorlati ismeretanyag:	<ul style="list-style-type: none"> - pragmatikai nyelvi jelenségek felismerése, és megkülönböztetése, - a pragmatikai jelentések elhatárolása a szemantikai jelentésektől, - pragmatikai nyelvi jelenségek elemzésének képessége, - a pragmatikaelmélet fogalmainak alkalmazása esettanulmányokban és integrálásuk szélesebb nyelvészeti kutatásokba 	
A 2-4 legfontosabb kötelező irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	<p>Birner, Betty J. <i>Introduction to Pragmatics</i>. 2nd ed., Wiley-Blackwell, 2025. ISBN-13: 978-1394196753. 1-8. fejezet, 10. fejezet</p> <p>Huang, Yan. <i>Pragmatics</i>. 2nd ed., Oxford University Press, 2014. ISBN: 978-0192518385 1-6. fejezet, 8. fejezet</p> <p>Kiefer, Ferenc. <i>Jelentéselmélet</i>. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000. 300 oldal. ISBN-13: 978-9630585482. 2. és 12. fejezet</p>	
A 2-4 legfontosabb ajánlott irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	<p>Grundy, Peter. <i>Doing Pragmatics</i>. 4th ed., Routledge, 2019. ISBN-13: 978-1138549487</p> <p>Clark, Billy. <i>Pragmatics: The Basics</i>. Routledge, 2021. ISBN-13: 978-1138193864</p>	
Elmélet-gyakorlat aránya:	Elméleti óra óraszám: 100%	Gyakorlati óra óraszám: 0%
Az alkalmazott oktatási módszerek:	<ul style="list-style-type: none"> - vizuális szemléltetőanyaggal kiegészített elméleti előadások - nyelvi adatok elemzése példákön keresztül - különböző nyelvek pragmatikai jelentéseinek összevetése 	
Az értékelés módja:	- írásbeli félév végi vizsga, amely többféle típusú kérdésből áll össze (többszörös feleletválasztás, kiegészítés, példázás, terminológiai definíciók, nyelvi adatok elemzése)	

Az értékelés kritériuma:	<ul style="list-style-type: none"> - 80-100% = kiválóan megfelelt (5) - 60-79% = megfelelt (3) - 0-59% = nem felelt meg (1)
Miként járul hozzá a tantárgy a doktori iskola képzési programjában tanulási eredményként megjelölt MKKR 8. szintű tanulási eredmények eléréséhez.	<p>Tudás: Érti a pragmatika központi kérdéseit és a jelenlegi vitákat, valamint azok viszonyát a szemantikához és a lexikonhoz.</p> <p>Készségek: Képes pragmatikai elméleteket alkalmazni nyelvi adatokra, összehasonlítani versengő modelleket, és önálló elemzéseket kidolgozni.</p> <p>Attitűdök: Nyitottságot mutat különböző nyelvészeti keretrendszerek iránt; kritikusan értékeli az érveket; elkötelezett a magas szintű tudományos kutatás mellett.</p> <p>Felelősség és autonómia: Képes önálló pragmatikai kutatást végezni, eredményeit szakmai közönség előtt bemutatni, és hozzájárulni a tudományos diskurzushoz.</p>